

نداده است و اگر ضعیف بوده برده اند و حبس کرده اند و اذیتش کرده اند مالیات را دو برابر ازش گرفته اند.

از این جهت بنده پیشنهاد کردم که دولت حق دارد بمودی مالیات اعلان کند که در فلان مدت بیا مالیات بدهد.

خوب اگر آمد و مالیاتش را داد بسیار خوب ولی اگر نداد تکلیف دولت چیست؟

امین مالیات حق اینکه اورا توقیف بکنند که ندارد. پس حق داشته باشد که از مال او بفروش برساند و مالیاتش را وصول کند.

(همه نمایندگان) آقایانیکه بایشان پیشنهاد بنده مخالفند خواهش میکنم که فقط يك توضیحی بدهند که اگر مودی مالیات دولت را نداد چکارش میکنند؟

رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - پس باید پیشنهاد داد که سرش را ببرند!! دارش زنند!! آخر مگر دولت عاجز است از اینکه مالیاتش را وصول کند؟ پس این مأمورین را برای چه معین کرده اند؟

بعلاوه این پیشنهاد مخالف با قانون اساسی است که می گوید: هیچ ملکی را از متصرفش نمی شود بیرون آورد مگر بموجب قانون.

بعضی از نمایندگان - (با همهمه) همین قانون است.

رضوی - خیر هر قانونی هم که برخلاف قانون اسلام باشد بموجب قانون اساسی قانونیت ندارد.

از این جهت اصلا نباید مطرح شود و خواهش دارم که من بعد هم از این پیش نهادها نکنند که اسباب زحمت می شود.

دکتر آقایان - اجازه می فرمائید؟ رئیس - نظامنامه اجازه نمی دهد. رای میگیریم به این پیشنهاد آقایانیکه قبل توجه میدانند قیام فرمایند.

(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. چند فقره پیشنهاد در اجاع بدستور رسیده است.

این خبر تمام شد باید منتظر شد تا راجع بمودی که بکمسیون ارجاع شده است رایورت جدید از کمسیون برسد.

پیشنهادات قرائت میشود. (شرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای دیبا - پیشنهاد مینمایم امروز بعد از قانون مجزی لایحه راجع بمیرزا صادق خان و کیلی جزو دستور و مطرح شود.

طباطبائی دیبا - این لایحه مدتی است تقدیم است و دو مرتبه هم از طرف بنده و سایر نمایندگان آذربایجان پیشنهاد شده که جزو دستور شود و چون حالا کار مهمی

نداریم اینست که بنده تقاضا کرده جزو دستور شود و تکلیف این لایحه معلوم شود.

رئیس - آقای سهراب زاده (اجازه)

سهراب زاده - بنده میخواستم عرض کنم که این لایحه جزو دستور امروز باید بشود یا جزو دستور جلسه آتی؟ اگر جزو دستور امروز باید بشود که وقت گذشته است.

رئیس - راجع بدستور امروز است. آقای طهرانی.

(اجازه) طهرانی - بنده واقفم. رئیس - آقای امامی.

(اجازه) امامی - بنده عرض دیگری داشتم. رئیس - آقای ملافرج الله.

(اجازه) ملافرج الله - بنده با این پیشنهاد مخالفم. عرض میکنم هر پیشنهادی که جزو دستور میشود اقلا باید يك سابقه داشته باشد که آقایان نمایندگان مسبق باشند حالا نزدیک ظهر است و ما هم سابقه نداریم و بنده مخالفم که امروز جزو دستور شود.

طباطبائی دیبا - چون حالا موقع گذشته است بنده عقیده ام اینست که در جلسه آتی در اول دستور باشد.

رئیس - پیشنهاد آقای افسر (به این مضمون قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم بعد از این قانون لایحه راجع بمدرسه دندانسازی جزو دستور شود.

افسر - از جمله لواجعی که غالباً در نظر بود یکی همین لایحه راجع بدندان سازی است که محل ابته عامه است و يك زحمتی در ولایات برای مردم پیدا شده از دندانسازها چون اینها چون اینها اغلب ناشی هستند و اسباب زحمت برای مردم فراهم میآورند و گاهی مبتلا به امراض مسریه شان میکنند و دولت هم برای اجازه دادن دچار مشکلات شده است.

اگر آقایان از ولایات اطلاع داشته باشند کاملاً تصدیق میکنند که يك مدرسه دندانسازی در ایران لازمست و همه میدانند که در ایران تقریباً یا نصف ششصد دندانساز هستند و اینها يك مدرسه ندارند که اگر خواهند بروند و تحصیل کنند.

همه مردم هم که نمیتوانند بروند در اروپا تحصیل کنند این است که بنده پیشنهاد کردم این لایحه جزو دستور شود و زودتر عملش بکنند.

رئیس - آقای دست غیب (اجازه)

دست غیب - عرضی ندارم. رئیس - آقای آقامیرزا شهاب (اجازه)

آقامیرزا شهاب - میخواستم دو فقره

رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - چون این لایحه مفصلی است و خیلی باید درش صحبت کرده شود با این ضیق وقت ممکن نیست درش مذاکره نمود. حالا لازم است یا لازم نیست؟ بعد گفته میشود لهذا بنده عقیده ام اینست که همانند برای جلسه آتی.

افسر - بنده هم قبول میکنم همانند برای جلسه بعد.

رئیس - پس آقایان موافقت جلسه را ختم کنیم؟

جمعی از نمایندگان - صحیح است. رئیس - جلسه آتی روز سه شنبه ساعت ونیم قبل از ظهر دستور اول خبر کمیسیون بودجه راجع بدو دوازدهم.

بعد خبر کمیسیون بودجه راجع بحقوق موظفین است و تلگراف - سوم کتکرات میلچا رسکی بعد چند فقره شهریبه.

(مجلس ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی سید محمد تدین

منشی - م - شهاب منشی - علی خطیبی

جلسه ۲۳۰

صورت مشروح مجلس سه شنبه اول دی ماه هزار و سیصد و چهار مطابق ششم جمادی الثانیه

هزار و سیصد و چهل و چهار مجلس دو ساعت و یک ربع قبل از ظهر بریاست آقای تدین تشکیل گردید.

(صورت مجلس یکشنبه ۲۹ آذر ماه را آقای آقامیرزا شهاب قرائت نمودند)

رئیس - آقای افشار (اجازه) افشار - قبل از دستور عرضی دارم.

رئیس - آقای وحید سعد (اجازه) وحید سعد - قبل از دستور عرض دارم.

رئیس - آقای سلطان (اجازه) آقا سید محمد سلطان - بنده را در صورت مجلس دیر آمده بی اجازه نوشته اند. در صورتی که بنده اول وقت حاضر بودم گمان می کنم اشتباه شده باشد.

رئیس - مراجعه میشود آقای دست غیب (اجازه) دست غیب - عرضی ندارم.

رئیس - آقای آقامیرزا شهاب (اجازه) آقامیرزا شهاب - میخواستم دو فقره

را تذکر بدهم که در صورت مجلس فراموش شده است نوشته شود یکی اینکه نوشته اند رئیس الوزراء وزراء را معرفی کردند چون جلسه اولی بود که خود آقای رئیس الوزراء هم معرفی شدند میبایستی اسم ایشان هم نوشته شود مسئله دیگری که میخواهم عرض کنم راجع بیانات آقای رئیس الوزراء بود که ایشان فرمودند بعد ها پروگرام دولت را تقدیر خواهم کرد و در اینجا فراموش شده است نوشته شود خواهش می کنم این دو قسمت اصلاح شود.

رئیس - اصلاح میشود. آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - اینجا نوشته شده است در ماده بیست و دوم دو پیشنهاد یکی از طرف بنده و یکی از طرف آقا میرزا محمد خان وکیل شد آقا میرزا محمد خان پیشنهاد خودشان را مسترد داشتند و پیشنهاد بنده قابل توجه نشد در صورتیکه در پیشنهاد بنده رای گرفته نشد تقاضا میکنم اینرا هم بر ما بنده اصلاح کنند.

رئیس - آقای دکتر آقایان (اجازه) دکتر آقایان - بنده عرض این است اگر اشتباه نکرده باشم در صورت مجلس آقای ناصر ندامانی را غائب بی اجازه ثبت کرده بودند. در صورتیکه ایشان استجازه کرده بودند و در کمسیون هم تصویب شده بود خبرش هم بمجلس میرسد.

تقاضای کمی مقرر فرمائید اصلاح شود. رئیس - اصلاح میشود.

نسبت بصورت مجلس دیگر اعتراض نیست؟ (اظهاری نشد)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد. آقای افشار (اجازه)

افشار - تصوری کنم همه آقایان هم تصدیق خواهند فرمود که در بین مجالس متعدده که تا امروز در ایران وجود داشته و مجلس عملیات خیلی بزرگ و مشعشعی نسبت باین مملکت کرده یکی مجلس چهارم از نقطه نظر از بین بردن قرارداد معروف و یکی هم مجلس پنجم از نقطه نظر برداشتن يك قدمهای جدی و عملی نسبت بمملکت

البته تاریخ عملیات ما را خیلی بهتر از ماقضاوت خواهد کرد و تمام اسامی ما را که در نهم آبان ماه بآن ماده واحده رای داده ایم با خطوط طلائی خواهد نوشت در همین حال متأسفم بعرض آقایان برسانم که قانونی که در نوزدهم آبانماه

با کثرت ۸۵ رأی در اینجا گذرانیدیم
 عملیات یکی از وزراء فعلی آن قانون را در
 انتظار داخله و خارجه موهون کرده
 بطوریکه آقایان میدانند وقتی يك
 سلطنتی ازین می رود يك حکومت موقتی
 جای آنرا میگیرد تمرهای سلطنت سابق
 باید سوز شارژ بشود و يك تمبرهای
 دیگری ...
 بعضی از نمایندگان - (باهمه) استیضاح
 میکنند؟ سؤال کنید
 (صدای زنگ رئیس - دعوت بسکوت)
 رئیس - موضوع چیست
 افشار - موضوع تمبرهای سوز شارژ
 شده
 رئیس - بنده حرفی ندارم در اینکه قبل
 از دستور آقایان مطالبی که دارند عرض
 مجلس برسانند ولی يك مسئله مهمی را لازم
 میدانم عرض مجلس برسانم و آن اینست که
 حتی الامکان آقایان توجه نکنند که اثر
 سؤال واستیضاح از میان نرود هر گاه بنا
 باشد قبل از دستور مذاکراتی شود و
 بتوان مذاکرات قبل از دستور
 يك حرف هائی زده شود که بطور استیضاح
 باشد بنده تصور می کنم اثر استیضاح
 که يك امر مهمی است از بین برود
 بعضی از نمایندگان - صحیح است
 افشار - بنده يك اطلاعاتی دارم به
 عرض میرسانم اگر هم لازم شد در استیضاح
 خود را تقدیم میکنم
 اولاً تمبرهائی که درست کرده بودند
 رنگ آمیزی آن مطابق قانون رستی بین -
 المللی بعمل نیامده
 دوم قیمت تمبر مطابق قانون رستی
 بین المللی باید بزرگان فرانسه و فارسی معین شود
 و معین نشده
 سوم اینکه در روی تمبر باید بزبان
 فارسی و فرانسه صریحاً نوشته شود بستان ایران
 اینهم بعمل نیامده
 چهارم اینکه تمبرهای موقتی ایستنی
 بقدر کافی باشد از هر نوع و هر قسمت آن
 هم بعمل نیامده بطوریکه تمبرهای پاکت رستی
 ما وقتی بسرحدات خارجه رسیده تمام
 پاکت ها را توقیف کرده اند و بعنوان اینکه
 این پاکت قاچاق است حتی آقای وزیر
 رست برون اطلاع نداده اند که يك تصمیمی
 مجلس شورای ملی گرفته است و این
 تصمیم مقدسی است که از طرف برون بسایر
 دول اطلاع داده شود که این تمبرهای
 صحیح مملکتی ایرانست و هر کاغذی که در
 خارجه بیک نفر رسیده است از او جریمه
 گرفته اند و بواسطه این حرکت که از طرف
 وزارت رست و تلگراف در اثر بی اطلاعی
 رؤسای آن اداره بعمل آمده است اولاً يك
 و هن بزرگی بقانونی که در این مجلس به
 اکثریت هشتاد و پنج رأی گذشته وارد
 آمده است ناپائاً و هنی نسبت باعلیحضرت

شهریاری در خارج ایران ...
 جمعی از نمایندگان - (باهمه) اینطور
 نیست اشتباه کرده اند
 (صدای زنگ رئیس - دعوت بسکوت)
 رئیس - آقای وحید سعد
 (اجازه)
 وحید سعد - شهبه نیست که تکیه و ناه
 با عظمت مشروطیت بسته بتشکیلات بلدییه
 و معارف است
 در مدت بیست سال مشروطیت ملت
 هنوز نتوانسته اند پایه و اساس این بنای
 معظم را بواسطه تشکیلات بلدییه ها و معارف
 و توسعه معارف محکم کنند
 آقایان در این دوره پنجم راجع باین
 دو موضوع مذاکرات زیاد فرمودند و
 متأسفانه بجائی نرسیده ولی چون موانع
 تقریباً مرتفع شده امیدواریم که من بعد
 اثرات خوب داشته باشد کلبه عاید بلدییه
 ها بایند مصارف شهرها برسد
 علت ندارد شیرازی یا اصفهان یا
 تبریز پول بدهد برای روشنائی شهر
 خودش که شب در چاله نیفتد و مالیه این
 پول را بمصارف دیگر برسانند
 گمان میکنم موقع آن رسیده است
 که آقایان همراهی کنند و بدوات پیشنهاد
 شود که از این بیمه کلبه عایدات بلدییه ها
 بمصارف محلی شهرها و آبادی آن ها
 برسد
 چون همه آقایان در این موضوع با
 بنده هم عقیده هستند اجازه میخواهم از
 مقام مقدس ریاست مجلس تقاضا کنم که
 بدوات یعنی باولین دولت اعلیحضرت
 پهلوی تذکر داده شود که امروز دوره
 تجدید است و بشکرانه این موهبت الهی
 موقع آنست که از همین حالا تمام عایدات
 بلدییه ها تخصیص داده شود با آبادی همان
 شهرها
 امیدواریم که وزراء حالیه جدیدی در
 این امر بکنند و واقعاً لیاقت خودشان را
 ثابت کنند که لایق وزارت در دوره اعلیحضرت
 پهلوی هستند
 ولی راجع به معارف میخواهم خاطر
 آقایان را بمعارف ایالات و ولایات توجه
 بدهم
 مقصود از معارف خواندن و نوشتن
 است و چون هر يك از آقایان در حقیقت
 وکیل کلبه ایران هستند و باید كاملاً
 احتیاجات محلی و ضروری هر ولایتی را در
 نظر بگیرند
 اینست که گمان میکنم همه آقایان
 موافق باشند که در ولایات سرحدی که
 زبانندان فارسی نیست مثل خوزستان و
 آذربایجان توسعه معارف در آنجاها بیشتر
 لازم است البته بهر نحوی هست يك تبلیغاتی
 در این ولایات میشود و جلوگیری از این

تبلیغات نمی شود مگر بواسطه توسعه
 معارف
 چون این اوقات معارف آذربایجان
 در حقیقت رقت انگیز است اخیراً وزارت
 معارف خواست يك رئیس معارف آذربایجان
 بفرستد بر تبه مدیر کلبی ولی بواسطه کسر بودجه
 موفق نشدند
 عدل - موفق شدند دکتور مبلیسوهم
 مساعدت کردند و می رود
 وحید سعد - در این موقع که آقایان
 اعضاء کمیسیون بودجه مشغول مطالعه بودجه
 معارف هستند مختصراً موقع را مقتضی
 می بینم که خدمت آقایان تذکر و خواهش
 کنم که راجع بمعارف ولایات دقت کاملی
 بفرمایند یعنی از صرفه جوئی هائی که از
 مستمری ها و شهریه ها، حقوقات اضافی شده
 است يك مقدار بمعارف ولایات تخصیص
 دهند خصوصاً معارف سرحدی که زبانشان
 فارسی نیست
 وزیر رست و تلگراف - در باب سؤال آقای
 افشار صورت سؤال شانرا بنویسند و بفرستند
 بوزارتخانه برای جواب حاضریم
 جمعی از نمایندگان - دستور
 رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع
 بپرداخت دودوازدهم مطرح است
 (خبر مزبور بشرح ذیل قرائت
 شد)
 داده واحده - وزارت مالیه مجاز است
 کلبه مخارج مملکتی را بانضمام شهریه
 و مستمریات و مصارف و حقوق منتظرین
 خدمت بابت دو ماهه آذر دی ماه ۱۳۰۴
 در حدود دودوازدهم بودجه سنه ماضیه ۱۳۰۳
 بعنوان علی الحساب بپردازد
 رئیس - آقای اخگر
 (اجازه)
 اخگر - گمان می کنم نظر آقایان
 محترم باشد که راجع بمذاکرات بودجه
 در سنه ماضیه مکرراً در موضوع اصلاحاتی
 که صحبت میشد تذکر داده شد که چون
 این بودجه هشت ماه است يك دوازدهم يك
 دوازدهم تصویب شده و چهار ماهش بیشتر
 باقی نمانده است
 خوبست که این اصلاحات را بگذارید
 برای سنه آتی و حالا هم که اواخر دوره
 پنجم است ما مواجه شده ایم عوض یک دوازدهم
 يك دوازدهم بدو دوازدهم دودوازدهم
 بنده با این نظر موافقم که البته اجازه
 ادارت دولتی که خدمت می کنند میبایستی
 در آخر ماه حقوقشان را بگیرند ولی هیچ
 دلیلی نمی بینم که يك ماه بیشتر تصویب
 کنیم
 الان امروز اول برج دی است ما
 می خواهیم مال آذر و دی را تصویب کنیم و
 فقط مداخله مجلس را در اصلاحات بودجه
 برای بیست و دو روز از بقیه عمر مجلس باقی
 بگذاریم

حالا اگر ده روز یا پانزده روز دیگر
 بودجه ها بمجلس بیاید مایس از تصویب
 این دودوازدهم راجع بیودجه برج دی هم
 نمی توانیم مداخله کنیم چون قبلانصوب
 کرده ایم
 شروانی - اینطور نیست
 اخگر - اجازه نخواهید بعد صحبت
 بفرمائید خلاصه مجلس که باید در بودجه نظریات
 اصلاحیه اش را اعمال کند تصوری کنم
 بواسطه تمویب این دودوازدهم که يك دوازدهم
 مالز بیش تصویب کنیم دیگر مجالی نخواهد
 بود که نظریات اصلاحیه اعمال شود
 بنده معتقدم که فقط اکتفا کنیم يك
 دوازدهم برای برج آذر که گذشته و در
 عوض تصویب يك دوازدهم برج دی سعی
 کنیم که بودجه هاز و دتر بمجلس بیاید تا
 بشود از طرف آقایان نظریات اصلاحیه
 اعمال شود
 علاوه این نکته را هم باید ملحوظ
 داشت که این بودجه امسال با نه خواهد بود
 برای بودجه های آینده و البته آقایان حق
 دارند بیشتر امان نظر در آنها بکنند
 بنابراین بنده عقیده ندارم دو دوازدهم
 تصویب شود
 وزیر مالیه - گمان میکنم کلبه
 بودجه ها تا سه چهار روز دیگر
 خاتمه پیدا کند قسمت عمده بودجه هادر
 کمیسیون تصویب شده و طبیع و توزیع هم
 شده و بنظر آقایان هم رسیده است فقط دو
 بودجه باقی مانده یکی بودجه وزارت
 معارف و یکی هم بودجه وزارت
 مالیه و گمان میکنم این دو بودجه تا چهار
 پنج روز دیگر از کمیسیون بگذرد و راپرت
 آن بمجلس داده شود
 نظر دولت از اینکه ما معتدرا هم نوشته
 اینست که دولت برای مخارج که دارد
 معطل نماند و بس از گذشتن بودجه ها تکلیف
 امسال و سال آتی کلبه وزارتخانه ها معلوم
 شود
 رئیس - آقای آفاسید یعقوب
 (اجازه)
 آفاسید یعقوب - نظر بنده در مخالفت
 با این خبر همان دردی بود که آقای
 وحید سعد بیان کردند دولت دو قسم مخارج
 دارد یکی مخارج تشکیلات و یکی مخارج
 دعا گوئی
 مخارج تشکیلات را که نمیتوانیم کم
 کنیم و تشکیلات هم روز افزون است
 بواسطه خاطر اینکه مملکتی که میخواهد
 روی ترقی برود باید تشکیلاتش توسعه پیدا
 کند
 مثلاً الان وزارت فوائد عامه پیشنهادی
 کرده است برای دفع آفات حیوانی و
 چون عام المنفعه است ناچاریم قبول
 کنیم هم اینطور که آقای وحید سعد بیان
 کردند بودجه معارف نسبت بسایر بودجه ها
 خیلی کم است چرا کم است؟

برای اینکه يك مملکتی که چهل سرتاسر آن را گرفته است آنوقت بودجه معارفش مقصد هزار گسری .

این راه نمیشود در مجلس گفت که بودجه معارف ایران که امروز میخواهد ترقی کند ایست ولی بودجه مالبه اش هفت کروار است و نظر اینکه نمیتوانیم از بودجه مالبه وسایر تشکیلات بزنیم گفتیم نسبت تشکیلات حرفه نزنیم ولی نسبت بمخارج دعاگوئی و چاکری قدری ملاحظه کنیم .

لذا بنده در کمیسیون بودجه يك نظری اتخاذ کردم که خوبست نسبت به شهرها و مستزیرها کمیسیون بودجه يك ملاحظه بکند و لااقل برای معارف که عام المنفعه است يك جانی را پیدا کند مثلا خوزستان معارف ندارد آذربایجان معارف ندارد .

بنده هزار مرتبه اینجاء عرض کرده ام که تشکیلات صحیحه جنوب خلیج کم است بلکه هیچ صعبه ندارد .

مالیه بقدری که از مخارج دعاگوئی و چاکری کم می کنیم می توانیم صرف معارف وصعبه کنیم . در همین زمینه هم يك وقت پیشنهادی میکردیم ولی آقای وزیر مالبه تشریف آوردند و گفتند باید در آن تجدید نظر بکنیم .

باین جهت بنده با تصویب این دوازدهم مخالفم .

میرزا عبدالله خان معتمد (مخبر کمیسیون) - راجع آن قسمتی که نماینده محترم در خصوص معارف اظهار فرمودند یروزر هم در کمیسیون بودجه همین مسئله را عنوان فرمودند و خودشان هم اطلاع دارند که در کمیسیون بودجه يك کمیسیون جزئی تشکیل شده است که مشغول رسیدگی بقسمت شهریه ها و مستزیرها است و تصور میکنم در همین دوسه هفته راپرت آن کمیسیون تهیه شده و نظرایشان کاملاً تأمین شود .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

کازرونی - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم .

رئیس - بفرمائید .

کازرونی - علت مخالفت بنده این است که این لایحه يك دوازدهم یا دوازدهم بمنزله تمام بودجه است و ما دیگر بصورت های جزء بودجه نخواهیم رسید و در اعلام بودجه نظر نخواهیم کرد شوخی که نباید بکنیم !!

پس خوب است اجازه داده شود اقلاً حالا که يك نظریاتی دادیم در این موقع صحبت داشته و اداء وظیفه کرده باشیم از این جهت بنده با کفایت مذاکرات مخالفم .

رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات

برای اینکه يك مملکتی که چهل سرتاسر آن را گرفته است آنوقت بودجه معارفش مقصد هزار گسری .

این راه نمیشود در مجلس گفت که بودجه معارف ایران که امروز میخواهد ترقی کند ایست ولی بودجه مالبه اش هفت کروار است و نظر اینکه نمیتوانیم از بودجه مالبه وسایر تشکیلات بزنیم گفتیم نسبت تشکیلات حرفه نزنیم ولی نسبت بمخارج دعاگوئی و چاکری قدری ملاحظه کنیم .

لذا بنده در کمیسیون بودجه يك نظری اتخاذ کردم که خوبست نسبت به شهرها و مستزیرها کمیسیون بودجه يك ملاحظه بکند و لااقل برای معارف که عام المنفعه است يك جانی را پیدا کند مثلا خوزستان معارف ندارد آذربایجان معارف ندارد .

بنده هزار مرتبه اینجاء عرض کرده ام که تشکیلات صحیحه جنوب خلیج کم است بلکه هیچ صعبه ندارد .

مالیه بقدری که از مخارج دعاگوئی و چاکری کم می کنیم می توانیم صرف معارف وصعبه کنیم . در همین زمینه هم يك وقت پیشنهادی میکردیم ولی آقای وزیر مالبه تشریف آوردند و گفتند باید در آن تجدید نظر بکنیم .

باین جهت بنده با تصویب این دوازدهم مخالفم .

میرزا عبدالله خان معتمد (مخبر کمیسیون) - راجع آن قسمتی که نماینده محترم در خصوص معارف اظهار فرمودند یروزر هم در کمیسیون بودجه همین مسئله را عنوان فرمودند و خودشان هم اطلاع دارند که در کمیسیون بودجه يك کمیسیون جزئی تشکیل شده است که مشغول رسیدگی بقسمت شهریه ها و مستزیرها است و تصور میکنم در همین دوسه هفته راپرت آن کمیسیون تهیه شده و نظرایشان کاملاً تأمین شود .

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

کازرونی - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم .

رئیس - بفرمائید .

کازرونی - علت مخالفت بنده این است که این لایحه يك دوازدهم یا دوازدهم بمنزله تمام بودجه است و ما دیگر بصورت های جزء بودجه نخواهیم رسید و در اعلام بودجه نظر نخواهیم کرد شوخی که نباید بکنیم !!

پس خوب است اجازه داده شود اقلاً حالا که يك نظریاتی دادیم در این موقع صحبت داشته و اداء وظیفه کرده باشیم از این جهت بنده با کفایت مذاکرات مخالفم .

رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات

است آیا وجداناً ماسئول نیستیم بنده - بیش از این صحبت نمیکنم طرفیت بایک فامیل بخصوص هم ندارم اما همین قدر عرض می کنم که از یکدسته ضعیف و اضعف پول گرفتن و یکدسته اقویا دادن رانده بر خلاف وجدان و حقیقت و انصاف و حتی بعقیده شخصی برخلاف دیانت میدانم .

حالا کمیسیون بودجه سابق آمده و تبصره اول را نوشته با وجود این چه جهت دارد که توی سر این تبصره بزنیم و آنرا از از میان ببریم و بگوئیم بکسانیکه مسئول هستند و از خون این ملت بزرگ شده و خون مردم را مکشیدند و صاحب ثروت شده اند .

پول و شهریه داده شود ؟ آیا برای ما این مسئله نیک نیست که کداهای مادست تکدی پیش اجانب و بیگانگان و کسانیکه با آنها هم گش و هم مذهب نیستند دراز کنند و باین حال از مردم بدبخت اینطور پول بگیرند و بکسانی بدهند که تنول زیاد دارند و استحقاق هم ندارند بنده بر حسب وظیفه و التي این عرض را کردم دیگر آقایان میدانند وجدان خودشان و حقوق و کالائی و دیانتی خودشان .

رئیس - عقیده کمیسیون چیست مخبر - واگذار میکنم برای مجلس .

رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن این پیشنهاد .

آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند .

(چند نفری قیام کردند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای کازرونی .

(انطور خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم کلمه (علی الحساب) از لایحه حذف شود .

کازرونی - بنده تصور می کنم معنی علی الحساب در اینجا اینست که اجازه بدهید مردداً در حدود يك انلامی يك پوهائی داده شود اگر آقا توضیح بدهند که مقصود از علی الحساب مردداً نیست و چیز دیگری است بنده قانع میشوم و استرداد می کنم . اگر شوخی نیست که خوبست توضیح بدهند .

بنده اساساً در لایحه ای که از مجلس مقدس میکند و کلمات شوخی و غیر جدی را وارد کردن خوب نمیدانم . عرض اینست که توضیح بدهند مقصود چیست تا اکنون هر چه يك دوازدهم و دودوازدهم بمجلس آمد کلمه (علی الحساب) را داشت و هر معنی که برای علی الحساب های سابق قائل شده ایم در این مورد هم قائل خواهیم شد .

مخبر - بنده تصور می کنم مقصود آقای کازرونی از این پیشنهادیکه کردندان در مملکت متولند بدهیم آیا این شایسته بود که يك قدری صحبت کرده باشند و

است آیا وجداناً ماسئول نیستیم بنده - بیش از این صحبت نمیکنم طرفیت بایک فامیل بخصوص هم ندارم اما همین قدر عرض می کنم که از یکدسته ضعیف و اضعف پول گرفتن و یکدسته اقویا دادن رانده بر خلاف وجدان و حقیقت و انصاف و حتی بعقیده شخصی برخلاف دیانت میدانم .

حالا کمیسیون بودجه سابق آمده و تبصره اول را نوشته با وجود این چه جهت دارد که توی سر این تبصره بزنیم و آنرا از از میان ببریم و بگوئیم بکسانیکه مسئول هستند و از خون این ملت بزرگ شده و خون مردم را مکشیدند و صاحب ثروت شده اند .

پول و شهریه داده شود ؟ آیا برای ما این مسئله نیک نیست که کداهای مادست تکدی پیش اجانب و بیگانگان و کسانیکه با آنها هم گش و هم مذهب نیستند دراز کنند و باین حال از مردم بدبخت اینطور پول بگیرند و بکسانی بدهند که تنول زیاد دارند و استحقاق هم ندارند بنده بر حسب وظیفه و التي این عرض را کردم دیگر آقایان میدانند وجدان خودشان و حقوق و کالائی و دیانتی خودشان .

رئیس - عقیده کمیسیون چیست مخبر - واگذار میکنم برای مجلس .

رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن این پیشنهاد .

آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند .

(چند نفری قیام کردند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای کازرونی .

(انطور خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم کلمه (علی الحساب) از لایحه حذف شود .

کازرونی - بنده تصور می کنم معنی علی الحساب در اینجا اینست که اجازه بدهید مردداً در حدود يك انلامی يك پوهائی داده شود اگر آقا توضیح بدهند که مقصود از علی الحساب مردداً نیست و چیز دیگری است بنده قانع میشوم و استرداد می کنم . اگر شوخی نیست که خوبست توضیح بدهند .

بنده اساساً در لایحه ای که از مجلس مقدس میکند و کلمات شوخی و غیر جدی را وارد کردن خوب نمیدانم . عرض اینست که توضیح بدهند مقصود چیست تا اکنون هر چه يك دوازدهم و دودوازدهم بمجلس آمد کلمه (علی الحساب) را داشت و هر معنی که برای علی الحساب های سابق قائل شده ایم در این مورد هم قائل خواهیم شد .

مخبر - بنده تصور می کنم مقصود آقای کازرونی از این پیشنهادیکه کردندان در مملکت متولند بدهیم آیا این شایسته بود که يك قدری صحبت کرده باشند و

والا معنی کلمه (علی الحساب) معارض است چیست در لایحه نوشته شده (دودوازدهم) مطابق بودجه سته گذشته) و اگر کلمه علی الحساب قید نشده بود معنی این بود که مادودوازدهم را بطور قطع تصویب کرده ایم و حال آنکه نظر دولت این نبوده است که بطور قطع تصویب شده باشد زیرا ممکن است در بودجه تفصیلی بعضی زیاد و کم ها بعمل آید از این لحاظ دولت این دودوازدهم را بطور اعتبار اجازه خواسته برای مخارج ضروری و فوری که بطور علی الحساب بپردازد و بعد از تصویب بودجه هر جا يك زیادی یا کمی حاصل شده باشد محسوب دارند از این جهت کلمه علی الحساب اشکالی ندارد .

رئیس - رأی میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای کازرونی .

آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند .

(غیر از خود آقای کازرونی کسی قیام نکرد)

رئیس - قابل توجه نشد تبصره پیشنهادی آقای شریعت زاده (اینطور خوانده شد)

شریعت زاده تبصره ذیل را پیشنهاد می کند :

از کلیه شهریه هائی که از دست ازدویست نومان است نادویست تومان تادیه و بقیه توقیف می شود تا تکلیف کلی نسبت به شهریه ها و مستزیرات معین شود .

رئیس - آقای شریعت زاده قیام فرمایند .

شریعت زاده - بنده پیشنهاد آقای طهرانی رأی ندادم برای اینکه تصور میکنم مجلس شورای ملی در تصمیمات خودش طوری باید اقدام کند که تصور يك نظریات خاصی نسبت بیک فامیلی نشود ولی اصولاً معتقدم که در شهریه ها يك تجار و تملیاتی می شود که رعایت مناسب نمیشود و در يك مملکتی که اوضاع صحی و معارفی و اوضاع زندگانی مادی آن رقت آور است البته مجلس شورای ملی وظیفه خودش را در جلوگیری از افراط و تفریط ها باید اعمال کند بنا بر این این پیشنهاد را تقدیم کردم و نظر بنده این بود که در بین اشخاصی که با آنها شهریه داده می شود اشخاصی هستند که باید بآن ها داده شود ولی از نقطه نظر تعدیل مخارج مملکت و فقر عمومی جامعه و تناسب وضعیت حاضر با مخارج ضروری پیشنهاد کردم که بقدر دوسه برابر قوت معمولی يك خانوار بآن اشخاصی که استحقاق دارند داده شود

از این لحاظ پیشنهاد کردم شهریه هائی که از دست بردویست تومان است نادویست تومان پرداخته شود و ما از آن توقیف کردیم تصور میکنم این پیشنهاد عادلانه است و این اولین موقعی است که مجلس شورای ملی با رعایت تناسب

وظیفه خودش را انجام میدهد .

رئیس - آقا میرزا محمد خان وکیل عضو کمیسیون هستند؟

میرزا محمد خان - خیر ولی مخالفم .

وزیر مالبه - در قسمت شهریه و مستزیرات بطوریکه آقای مخبر هم اشاره کردند در کمیسیون بودجه بوجوب طرحی که از طرف مجلس پیشنهاد شده بود که پنجاه هزار تومان از محل مستزیرات و شهریه حذف کنند و مصارف عام المنفعه برسانند يك کمیسیونی معین شده که آن کمیسیون رسیدگی کرده و اشخاصی را که بنظر میرسد استحقاق اخذ شهریه و مستزیرات ندارند صورت آنها را خارج و معین کند

ولی حالا اگر بطور کلی ما این پیشنهاد را تصویب کنیم ممکن است اشخاصی در بین آنها باشند که مستحق باشند و مجلس صلاح بداند که با آنها شهریه داده شود آن وقت آنها هم از بین خواهند رفت

بهر حال آن کمیسیون رسیدگی و وقت خودش را در این کار می کند و راپورت جامعی بمجلس تقدیم خواهد کرد و صورت اشخاصی که نباید بگیرند همین طور اشخاصی که لازم است با آنها مساعدتی بشود همه را معین خواهد کرد .

این قسمت تا هفت هشت روز دیگر تکلیفش معلوم شده و راپورت آن به مجلس خواهد آمد و آنوقت البته مجلس رسیدگی و وقت خودش را خواهد کرد و شهریه اشخاصی که حقیقتاً استحقاق اخذ چیزی ندارد قطع خواهد کرد . در این صورت بهترین است که این کار در آن موقع بعمل آید و حالا صرف نظر شود

رئیس - از پیشنهاد آقای شریعت زاده

یک استثنائی میشود آن قسمت تبصره پیشنهادی آقای طهرانی بود که بآن رأی گرفته ورد شد . رأی میگیریم باین پیشنهاد و به ترتیبی که عرض کردم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(چند نفری قیام کردند)

رئیس - تصویب شد

پیشنهاد آقای اخگر راجع به تجزیه است .

(باین کیفیت قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم ماده واحده تجزیه شود . برای آذر علیجده و برای دی علیجده رأی گرفته شود .

رئیس - تقاضای تجزیه شده است . ماده واحده تجزیه می شود

مدرس - اینجا جای تجزیه نیست . دو فقره که نیست

رئیس - لازم نیست دو فقره باشد دو جزء است اول رأی میگیریم

بابت يك ماده آذر در حدود يك دوازدهم بودجه سته ماضیه

آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند .

(جمعی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . قسمت دوم بابت دیماه ۱۳۰۴ در حدود يك دوازدهم بودجه سته ماضیه .

آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند .

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . رأی میگیریم بخود ماده واحده به مجموع دو قسمت با ورفه کبود خواهند داد .

(اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - اخذ آراء تمام شد

(شروع باستخراج آراء گردید)

پس از استخراج ۶۸ ورقه سفید تعداد (شده)

رئیس - عده حضار ۹ با اکثریت ۶۸ رأی تصویب شد .

عده رأی دهندگان آقایان - سهراب زاده . حیدرقلی میرزا حشمتی . سهراب خان ساکنیان . حاج آقا رضا رفیع . میرزا علی خان خطیبی . دستغیب . د کتر حسین خان . برامی . میرزا حسین خان پیرنیا حاج سید عبدالعلی طباطبائی دیبا . میرزا یوسف خان قائم مقام . میرزا محمد حسین صدرائی . میرزا صادق خان اکبر . فتح الله میرزا هرمزی . میرزا عبدالعزیز . مفتی . شیروانی . میرزا سید احمد احتشام . شیخ هادی طاهری . شیخ جلال الدین . محمد تقی خان اسعد . علانی . ناصر نامانی . شیخ الاسلام ملایری . میرزا عبدالله خان . معتمد . حاج میرزا احمد خان اتابکی . حاج شیخ عبدالرحمن صالحی . میرزا شهاب الدین زاهدی . میرزا محمد خان معظی . اکبر میرزا . د کتر آقایان . اسکندری . میرزا سید حسن کاشانی . اتحاد . میرزا محمود خان وحید . رهنما . هاتم . عطیعی . حسینی . خان فرمند . اسمعیل خان قشقانی . میرزا . محمد تقی دولتدر . میرزا سید احمد بهبهانی . آشتیانی . سلطان ابراهیم خان افغزی . میرزائی . امیر حسینخان بختیاری . کی استوان سید علاء الدین بهبهانی . میرزا حسینخان . استغنیایی . نجات . دیوانبگی . میرزا - یداله خان . میرزا عبدالحسین صدر . حاج - میرزا اسداله خان . سلیم ایزدی . میرزا - حسنخان . پیرنیا . محمد ولی خان اسدی . شریعت زاده . حبیب اله خان خادلو . ابوالحسن پیرنیا . عصر انقلاب . میرزا - لطف الله خان لبقوانی . شوشتری . خونی . غلامحسین میرزا . میرزا محمد خان وکیل . سید کاظم یزدی . انور . محمد ولی میرزا یکنفر از نمایندگان - تنفس

رئیس - هنوز کاری نکرده ایم که تنفس بدهیم حالا آقایان تشریف می آورند

(چند نفری از آقایان وارد شدند)

(ولی اکثریت حاصل نشد)

رئیس - پس تنفس طبیعی است

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع بمستزیرات اعضاء پست و تلگراف مطرح است ماده واحده قرائت میشود

(شرح ذیل قرائت شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت مالبه اجازه میدهد که مبلغ بانزده هزار و یکصد و چهار تومان و یکقران و سه عباسی مستزیرات سته ۱۳۰۴ اعضاء قدیمی و وزارت اعضاء متوفی وزارت پست و تلگراف را مطابق صورت ضمیمه بطور موقت و برای سته منزوره از قرار تومانی بکنومان از محل کل اعتبار شهریه و مستزیرات ۱۳۰۴ مملکتی پرداخت نماید

رئیس - آقای آفاسید یعقوب

آفاسید یعقوب موافقم

رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - بنده در اصل موضوع مخالفتی ندارم و کاملاً موافقم ولی لازم است تذکری به آقای وزیر پست و تلگراف داده شود که يك قسمت از این شهریه هائی که بورتیه اعضاء مستزیرات و لایات تعلق دارد و سال گذشته تصویب شده تا چند ماه قبل ب آنها ترسیده بود

شکایاتی هم در این باب بار رسیده بنده يك تذکری هم بوزارتخانه مربوطه دادم و متأسفانه يك ماه قبل هم از اصفهان يك شکایتی رسید که باز یکی دوفتقری حقوقشان ترسیده بود و بعلاوه باینکه مایک کسورانی هم در لایحه سال گذشته تصویب نکردیم معذالک در آنجا هائیک کسورانی بعمل آمده و روسای پست کرده بودند

بر حسب دستوری که از مرکز رسیده این کسر بعمل آمده و حالا بنده تذکره میدهم به آقای وزیر که خوبست يك دستوری حقوق اعضاء را بدهند هم کسر نکنند

وزیر پست و تلگراف - در تحت نظر مالبه این قبیل حقوقات تماماً پرداخته می شود و اگر اتفاقاً در تمام مملکت بيك نفری داده نشده باشد خوبست مستقیماً بخود بنده مراجعه کنند . البته فوری رسیدگی شود و پرداخته می شود .

رئیس - آقای رهنما (اجازه)

رهنما - موافقم

رئیس - آقای سهراب زاده (اجازه)

سهراب زاده - موافقم

رئیس - آقای عطیعی (اجازه)

عظیمی - موافق
 کازرونی - مخالف ندارد
 رئیس - رای گرفته می شود یا ورقه آقایی که موافق دورقه سفید و لایه کبود خواهند داد
 (اخذ آراء بعمل آمد)
 رئیس - اخذ آراء تمام شد
 (استخراج آراء بعمل آمد و شصت و شش ورقه سفید تعداد شد)
 رئیس - عده حضار ۸۶ اکثریت ۶۶
 رأی تصویب شد
 اسامی رأی دهندگان - آقایان : کی استوان - تجدد - نجات - عظیمی - آقا میرزا سید حسن کاشانی - اکبر میرزا - شیروانی - حاج شیخ عبدالرحمن صالحی - ایزدی - صدائیان - شریعت زاده - میرزا محمود خان وحید - دکتر حسینخان بهرامی - مفتی - آقا میرزا عبدالله خان - سهراب زاده - هایم - آقا میرزا حسینخان پیرنیا - آقا سید محمدحسین اباقی - محمد ولی میرزا - یحیی خان زنگنه - اسمعیل خان قشقایی - آقا میرزا صادق خان اکبر - تقی زاده - آقا سید عبدالملکی ذوالقدر - ساطاتی - آقا میرزا شهاب
 آقا میرزا حسن خان پیرنیا - آقا میرزا محمد خان وکیل - احقر - آقا میرزا آقاخان عصر انقلاب - آقا میرزا محمدخان عظیمی - غلامحسین میرزا مسعود - آقا میرزا حبیب الله خان شادلو - محمد تقی خان اسعد - حاج میرزا اسدالله خان - آقا میرزا عبدالله خان معتد - آقا میرزا علیرضا قعی - دست غیب حاج آقا رضا رفیع - فرمند - میرزا یوسف خان عدل
 آقا شیخ محمدعلی طهرانی - زعیم - ابوالحسن خان پیرنیا - میرزا حسینخان اسفندیاری - حاج حسن آقا ملک - شیخ - الاسلام ملایری - دکتر آقایان - سهراب خان ساکینیان - میرزا جوادخان خونی - سید الله خان اسکندری - آقا سید علاءالدین بهجانی
 آقا میرزا عبدالعزیز صدر - امیر حسین خان بختیاری - آقا سید محمدعلی شوشتری - حاج میرزا احمد خان انابکی - ناصر نامانی زاهدی - رهنما - لطف الله خان لیتوانی - سلطان ابراهیم خان افخمی - آقا میرزا علیخان شعلی
 رئیس - کنترات دکتر ملچارسکی که جزو دستور بود یک تقصیری پیدا کرده و بر حسب سابق باید بکمیسیونهای معارف و خارجه جدید هم برود و این موکول باین است که راپورتش از این دو کمیسیون بگذرد آنوقت مطرح شود
 پیشنهاد آقای انسر کردند و قرائت میشود
 (باین مضمون قرائت شد)
 پیشنهاد میکنم لایحه دولت راجع به تمیر فردوسی که عایدات آن باید به مصرف

مقبور فردوسی برسد امروز جزو دستور شود
 رئیس - تصور میکنم راپورتش هنوز از کمیسیون مربوطه نرسیده است اگر رسید برای جلسه آتی ممکن است جزو دستور شود
 آقا میرزا زاده آقای عدل پیشنهادی کرده اند هر دو راجع بیک موضوع قرائت میشود
 (اینطور قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم بعد از تصویب حقوق موظفین پست راپورت کمیسیون مالیه و بودجه راجع بدیون دولتی جزء دستور شود حائری زاده
 بنده پیشنهاد می کنم لایحه دیون عمومی جزء دستور باشد
 رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)
 حائری زاده - یک مدتی است از اوایل مجلس با نظر یکمده در مجلس آمده اند و ادعای طلب از دولت میکنند که بعضی از این ادعا از طرف دولت تصدیق شده و بعضی نشده در تعقیب تعظیم حضرات دولت یک لایحه تقدیم مجلس کرده است برای دیون دولتی که طریقه پرداختش را در آتی بدهند
 حضرات آنچه بوزارت مالیه مراجعه میکنند و وزارت مالیه ما یک لایحه به مجلس پیشنهاد کرده ایم اگر مجلس تصویب کرد داده خواهد شد و حقیقتاً یکروزه باید تکلیف اینها معین شود بنده معتقدم که این راپورت جزء دستور شود که بلکه رود تر تکلیف این حضرات معلوم شود
 رئیس - آقای معتد
 میرزا عبدالله خان معتد - بنده بنا پیشنهاد آقای حائری زاده کسالم موافقت را دارم ولی نه برای امروز چون امروز بیست دقیقه بیشتر وقت نداریم و بنده یک لایحه مختصری پیشنهاد کرده ام که در طرف این بیست دقیقه امروز میگذرد خوب است این لایحه امروز جزء دستور شود و موافقت میکنم با پیشنهاد آقای حائری زاده برای جلسه آتی
 رئیس - موافقت می کنید یا این است که در درجه اول دستور جلسه آتی حائری زاده - بابی یک نفر از نمایندگان - قانون میزی رئیس - راپورت قانون میزی هر وقت برسد البته جزو دستور میشود اختیارش بامجلس است
 پیشنهاد آقای طهرانی (اینطور خوانده شد)
 اینجانب پیشنهاد مینمایم که لایحه بندیه جزء دستور دولتی ملچارسکی از

دستور خارج شود
 رئیس - آقای طهرانی (اجازه)
 طهرانی - چون لایحه ملچارسکی از دستور خارج شده است بنده از آن قسمت حرفی نمیزنم ولی راجع بندیه عرض می کنم بندیه و انجمن های ایالتی و ولایتی با اینکه بعضی از ستون های مشروطیت هستند هنوز تمام بندیه های ایران غیر قانونی است و معلوم نیست این پولهایی را که می گیرند بچه مصرف میسازند و مخصوصاً بنده اطلاع دارم که وزارت مالیه عوائد آذربایجان را گرفته اند و لیک آنرا بندیه آنجا نمیدهند
 بندیه چیزی است که اساس مشروطیت روی او است از این جهت پیشنهاد میکنم این مسئله دستور امروز شود و مطرح شود
 رئیس - آقای امامی (اجازه)
 امامی - الان یک پیشنهادی تقدیم کردم با آقای رهنما - در جلسه گذشته هم آقای دیبا پیشنهادی کردند راجع بخرید کمیسیون بودجه به مجلس تقدیم شده است آقای رئیس هم فرمودند در جلسه آتی جزء دستور میشود
 استدعا میکنم آنرا در دستور مقدم بدارید چون کاری نداریم و پنج دقیقه هم بیشتر معطلی ندارد
 رئیس - جزء دستور هست پیشنهاد آقای طهرانی باید تکلیفش معلوم شود که از کمیسیون داخله که سابقاً این لایحه در آنجا بود است گذشته و یا خیر و گمان می کنم در محتاج راپورت جدید است که از کمیسیون فعلی داخله برسد پیشنهاد آقای احقر گویا مورد نداشته باشد در حال قرائت میشود
 (اینطور قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم جلسه آتی در درجه اول بودجه هائی که حاضر است مطرح شود
 رئیس - این مورد ندارد برای اینکه بودجه ها یک مرتبه باید بیاید آن هم در ضمن یک لایحه که مشتمل بر مواد قانونی باشد
 پیشنهاد آقای روحی (باین مضمون قرائت شد)
 پیشنهاد میکنم که مواد اصلاحیه قانون روحی - بنده توضیح زیادی ندارم همینقدر عرض میکنم که بعضی از مواد قانونی استفاده که بکمیسیون ارجاع شده و باینها محتاج الیه مملکت است
 دولت الان مواج است با اجرای قانون استفاده و بلاخره یکمده اشخاص قابل با

تقوی هم از حقوق خودشان محروم مانده اند چون چیزی هم بجمع مجلس باقی نمانده است استدعا میکنم آقایان موافقت فرمایند این مسئله جزء دستور شود
 رئیس - آقای عدل (اجازه)
 عدل - بنده فرمایشات آقای روحی را رد نمیکنم البته اصلاح قانون استفاده لازم است ولی راپورتش هنوز حاضر نشده باید راپورتش حاضر شود و بیاید به مجلس سه چهار ماده اش مانده است و تمام نشده انشاء الله این چند ماده اش هم تمام میشود مجلس آنوقت مطرح میشود
 رئیس - پیشنهاد آقایان رهنما دولت آبادی و میرزا عبدالله خان معتد تصور میکنم محتاج بقرائت نباشد چون جزء دستور هست خبر کمیسیون بودجه قرائت می شود
 (به مضمون ذیل قرائت شد)
 ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است بیاس خدمات آقای میر صادق خان طباطبائی وکیل از اول فروردین ۱۳۰۴ ماهی یکصد تومان شهریه از محل اعتبار شهریه و مستمریات درباره مشارالیه برقرار و پرداخت نماید
 رئیس - آقای شیروانی
 شیروانی - اولاً بنده این شخص را خدمتشان ارادت ندارم یعنی نمی شناسم و نمیدانم این شخص کیست
 یک نفر از نمایندگان - مرحوم شده کازرونی - مرحوم نشده شیروانی - خدا عمرشان را زیاد کند عرض کنم از اول این دوره آقایان در ضمن اظهاراتی که بنده کرده ام در این احساس فرموده اند که در جریان های عقاید اصلی و عمومی دارم و هیچوقت هم نظرم باشعاصی نبوده و در این قبیل مسائل هم هیچوقت داخل این نمیشوم که فلان شخص خوب آدمی بوده یا بد بوده است و مخصوصاً راجع باین شخص آمده اند و یک چیزهایی هم بمن گفته اند که این شخص با قشون روس آمده و آذربایجان را غارت کرده است
 طباطبائی دیبا - اینطور نیست اشتباه کرده اند تو همین میکنند
 (همه هم نمایندگان - صدای زنک رئیس)
 امامی - هیچ کاری نکرده است اشتباه میکنید
 شیروانی - ما چندی قبل آنرا انتخاب کردیم که گاهی مجلس را نظم بدهند معلوم میشود اشتباه کرده ایم بنده در چند دقیقه قبل و همینطور در سابق در

هین مجلس راجع بودجه مملکت در خصوص شهریه ها دیدم که بعضی از آقایان چه نوع حرارت هائی بخرج میدادند آنهمه شهریه هائی که تصویب شده شهریه هائی که سابقه داشته؟
 شهریه هائی که هشت برابر و پنج برابر و چهار برابر بوده است و هر روز نصف و ناک شده است تا رسیده است بتومانانی و دو قران و اذلام درشت او را چهار پنج تا بنده یادداشت کردم که آنها را پیشهاد کنم حذف شود
 ولی شاید چند قلم دیگر هم باشد و شاید از این چند قلم که بگذرد تمام این هائی که شهریه میگردد یک اشخاصی باشند که مستحق باشند و یک روز هائی هم این شهریهها تصویب شده که مطابق با این نام نبوده مطابق با یک روزگار سعی و عمل نبود
 مطابق با یک اوقاتی نبوده که مردم بفرهنگ در عرض کار ما پول بگیرند نه در عرض مفتخوری آن روز آن شهریه هائیه تصویب شده است و حالا خواستیم کم و زیاد نکنیم تا اینکه بطوریکه آقایان گفتند کمیسیون تشکیل بشود و در کمیسیون یک دقتی بشود چون ممکن است در بین آن ها یک اشخاصی باشند که یک خدمتانی کرده باشند و سوابقی داشته باشند و حق آنها از بین نرود
 این بود که بعضی ها ساکت شدند ولی من همیشه باین اصل و عقیده خودم باقی هستم و عقیده ام این است که هر کجایی که وظیفه خودش را بخواند انجام دهد باینسانان پول از کجای آید و کجاها داده شود باید بگذرد دقت باین قضایا داشته باشد اساساً باید فهمید که شهریه و مستمری و مواج در مملکت ما با سایر ممالک از کجا پیدا شده
 در سایر جاهای دنیا هم بنده می دانم که یک قوانین و اصولی دارند و یک قواعد و قوانینی هست ولی نه اینطور
 اگر این شخص گداست برود در دارالمساکین و اگر عاجز است برود در دارالمعزیه و در آنجا خودش را معالجه کند و اگر چنانچه در قسمت مستخدمین دولت است یعنی بیست سال بیست و پنج سال سی سال خدمت کرده است و حالا پیر شده است عاجز شده است و نمیتواند کار بکند باید در تحت قاعده حقوق قاعد و مطابق قانون استفاده

حقوق بگیرد و باید به او حقوق تقاعد بدهند
 در سایر جاهای دنیا که زندگی ایشان خیلی با ما فرق دارد ترتیب این است اما در مملکت ما در یک عصری که اراده سنیه در جریان های مملکت حکم فرما بود است در آن عصر هر کسی خدمتانی نسبت بدر بار انجام میداده (حالا بنده کار ندارم باینکه آن خدمات چه بوده) یک حقوق و مواجی برایش درست میکردند ولی وقتی هم که ما مشروطه شدیم با باز هم یک همچو تیب هائی بودند در این مملکت و متأسفانه مشروطه چه های ما هم آمدند و کمک کردند و یک حقوق و شهریه هائی بآنها داده شد
 ولی اشخاصی که دارای یک عقایدی بودند همیشه آنطرف قضیه را هم نگاه کنند و ملاحظه بنمایند
 یعنی اگر کبیل هستند باید آنطرف قضیه را هم نگاه کنند و ببینند آن دست هائی که از یک طرف مالیات بدولت میدهند و از طرف دیگر با همان دست به آقای دیبا می دهند آن دست هارا باید مراعات کرد
 یعنی ملاحظه آن دست های پر از آبله را که با آن دست از یکطرف پول می دهند و بصندوق دولت می اندازند !! ما باید رعایت آنها را بکنیم
 بعضی اشخاص هم بودند که این اواخر روی کار آمدند و گفتند این پول های مفت را نباید بیک عده اشخاص تنبلی و تن پرورداد و بتدریج کم کردند و اگر بصورت شهریه های آن زمان و اقلام درشت آن مراجعه کنید می بینید که تا حالا چقدر فرق کرده
 ما نباید اینقدر هائی را که سایرین برداشته اند و این شهریه ها را کم کرده اند بیاییم دوباره از سر بگیریم ؟ ما باید اظهار سرور کنیم که آن سابقه دارد حالا تخفیف پیدا میکند
 یک ایام قترتی هم پیدا شد در این مملکت که یک مردمان کوچی و بی کاره که اسباب زحمت دولت شدند و بودند و نمیکند داشتند آنها کار کنند دولت ها آمدند و یک پول مفت برای آنها برقرار نمودند تا در خانهای خودشان بنشینند و مفت بخورند که دولت بتواند کار کند ولی این یک ترتیب دولت است و باید رعایت کرد
 امروز یک مجلس شورای ملی بایک دولت فعالی دارد کار میکند و این ترتیبات هم در بین نیست
 بنده میخواهم هر یکشاهی از این

پول هائی که گرفته میشود به صرف بهبودی نرسد و حساب آن یکشاهی راهم بفهمد اگر صد دینار هم داده می شود باید در مقابل آن صد دینار توضیح بدهند که این پول برای چه و در مقابل چه خدمتی و چه سوابقی داده می شود
 بنده می خواهم بفهمم باین شخص طباطبائی برای چه میخواهند بدهند ؟ اگر گذاشت همانطوریکه عرض کردم برود دارالمساکین و اگر عاجز است برود دارالمعزیه اگر سابق خدمت دارد برود جزء متقاعدین دولت این چه صیغه است که ما ماهی صد تومان که در سال میشود هزار و دوست تومان و از هزار دوست نفر یابار نه به اسم سرانه می گیریم و بدهیم به این شخص؟
 بنده میخواهم بفهمم که این پول به این شخص برای چه داده میشود ؟ یک لایحه آمده است از کمیسیون بودجه که از محل شهریه و مستمری ها این شهریه داده شود
 مثل اینکه محل شهریه ها و مستمری ها یک چاهی است که پول دور ریخته در آنجا هست که فلان از محل شهریه ها؟
 از جواب هائی که ممکن است بمن بدهید ومن قبل جواب میدهم این است که ممکن است بگویند بودجه مملکت زیاد نمی شود از محل شهریه و مستمریات است بنده نمی دانم محل شهریه و مستمریات از کجا است و پولش را کی میدهد؟
 آیا غیر از این است که این ملت این پول را میدهد؟
 همان پولها است که یکشاهی یک شاهی جمع میشود آنوقت محل شهریه و مستمریات میشود و صد تومان صد تومان شهریه بمتفخراها داد می شود
 ما آن کارهائی که گذشته است حالا نمی توانیم جلوش را بگیریم ولی دیگر نباید یک ترا جدیدی باز کنیم
 خوب اگر قدم جدیدی نمی توانیم برداریم دیگر اگر در هر چه کار انحطاطی مداخله میکنیم یعنی حالا دیگر برای چه پول مفت بدهیم
 یعنی حالا این آقا اگر آدم زحمت کشی هستند در مملکت چون کار هست و روز بروز هم کار زیاد میشود ایشان هم کار کنند بنده صاف میگویم اگر کار هم نیست برونده ملکی کنند زحمت بکشند و درنگی کنند فعالیت بخرج بدهند و نان پیدا کنند؟ نان منت بکسی نباید داد این هزار دوست تومان از بودجه مملکتی کم شدن را بنده آنقدر اهمیت نمی دهم ولی می گویم بگذارید مردم نگاه بنفس پیدا کنند و برون کار پیدا کنند برای اینکه اگر راه باز شود برای پول مفت دادن یک میرزا صادقخان طباطبائی اصفهانی

هم میدادی شود و میگویی بهمان دلیل که میرزا صادقخان آذربایجانی داد بدین هم بدهید
 بنابر این بنده از آقای دیبا خواهش می کنم که مصیبتی نشوند چون ایشان یکی از آزاد بخوانان قدیمی هستند در این قبیل موارد که مربوط بحیثیت یک نامه است بیشتر دقت فرمایند و باین آدم اگر فقیری است و میخواهند حقوق داده شود آدم فقیر در آذربایجان خیلی است که در توی کوچه های آذربایجان می خوابند و از گرسنگی میمیرند چرا فکری برای آنها نمی کنید که یک چیز هم بآنها داده شود؟
 این است که بنده کاملاً با این شهریه و هر شهریه که بآنها بدهد مخالفم
 میرزا عبدالله خان معتد مخبر کمیسیون - آقای شیروانی در دو فرمایشات خودشان فرمودند که این شخص را نمی شناسم ولی این دلیل نمی شود که از حال ایشان کاملاً اطلاع نداشته باشند و درین حال فرمودند که اطلاعاتی از این شخص بنده داده شد که بنده و تمام آقایان آذربایجانی ما اطلاع داریم که این اطلاعات بر خلاف واقع است
 اما قسمت اینکه سابقه ایشان چه بوده و چه حق میخواهند ایشان ماهی صد تومان شهریه بگیرند و چرا دولت این پیشنهاد را کرده است اگر معتقد هستند که پیشنهاد هائی که دولت مخصوصاً دولتی که سابقاً سرکار بود که ملاحظه اعتماد و اطمنان مجلس بود میگرد از روی اطلاعات صحیح و اساسی بوده این فرمایش را نمی فرمودند و اگر مقدمه پیشنهاد دولت را میفرمودند پیشنهاد خودش ذکر کرده خدمات آقای میرزا صادقخان راجع به جز ذکر کرده مثلا می نویسند که ایشان قریب بیست و سه سال در خدمات دولتی مشغول بوده و اخیراً بواسطه کبر سن و علت مزاج محروم مانده اند از اینکه بتوانند خدمات خودشان را ارائه بدهند و اگر لایحه دولت را ملاحظه کرده باشند میدانند که این پیشنهاد فقط در مجلس پنجم شده است بلکه در دوره چهارم در تاریخ ۱۴ قوس در تحت لایحه ۷۱۹۳ هم تقدیم مجلس شده است
 شیروانی در شده است مخبر بود و دولت صد و پنجاه تومان پیشنهاد کرده بود و در کمیسیون بودجه هم مورد توجه واقع شد و خبرش هم حاضر شد ولی چون عمر مجلس و فائز کرد از این جهت معارض نشد و البته راجع بسوابق خدمات این شخص آقایان نمایندگان آذربایجان خیلی بهتر از بنده می توانند دفاع کنند ولی چیزی که بنده باید عرض کنم این است که مخصوصاً نسبت باین موضوع در کمیسیون بودجه دقت کامل شد و نظر اعضا اکثریت کمیسیون هم این بود که با

لايه دولت موافقت کنديان يول را باين شخص بدهند .
 رئيس - آقای دست غيب
 دست غيب موافق .
 رئيس - آقای طهرانی
 طهرانی موافق .
 رئيس - آقای حاج حسن آقا ملک (اجازه)
 حاج حسن آقا - موافق
 رئيس - آقای امامی
 امامی موافق
 رئيس - آقای رضوی
 رضوی - بنده مخالف چند روز قبل در کمیسیون قوانین مالبه نماينده دولت آمده بود و میگفت که يول برای اجرای قانون ميزمی نداريم ، بايد يك مالياتی تحصيل کنیم مثلا تومانی دهشاهی و خرواری پنج من ماليات تحصيل نمائيم بواسطه اینکه يول برای تهیه وسائل اجرای اين قانون نداريم .
 بنده عرض میکنم اگر شایه يول نداريد پس ديگر آنها چیست؟ که هر روز مستوری و شهریه بدل و بخشش میکنيد و اگر يول هست چگونه ميگوييد يول نداريم و بايد ماليات حدیسی بر مردم تحصيل کنیم ؟
 از اين جهت بنده با اين لايحه مخالفم بملاراه آقای مستبد السلطنه فرمودند که اين لايحه رد شده ، اما اینکه چون دیدند در مجلس چهارم زمينه ندارد نياوردند و در اين مجلس هم اميدوارى رد شود مغير- توضیحات بنده را آقای رضوی سوه تعبير فرمودند وطور ديگر حلوه دادند در صورتیکه بنده عرض نکردم اين لايحه رد شد و خلی متأسفم که در مجلس علنی تهوت ميزنند؟
 بنده عرض کردم که اين لايحه در کمیسیون بودجه تصویب شد ولی چون هر مجلس وفا نکرد از اين جهت نياوردند به مجلس و ملاراه اين شهریه برای اين است که مستخدمين دولت مستظهير باشند که در ازاء خدمتی که میکنند يك قدر دانی هم خواهد شد و اين شخص هم بیست و سه سال بدولت خدمت کرده است
 رئيس - آقای دست غيب
 دست غيب - موافق
 رئيس - بفرمائيد
 شيروانی - ایشان موافقت يا مخالف؟
 رئيس - موافقت
 شيروانی - (اشاره با آقای مخبر) آقا هم موافق بودند؟
 رئيس - ایشان توضیح نطق خودشان را دادند .
 دست غيب - (خطاب با آقای شيروانی) حالا اجازه بفرمائيد ؟؟

بمقيده بنده موضوعات داخل هم ميشود يك موضوع کليه راجع بشهریه ها است که آقای شيروانی فرمودند و يك موضوع هم راجع بشخص ميرزا صادق خان طباطبائی است که آن راهم يك قسمتش را آقای شيروانی اظهار فرمودند و گاهی هم مصانتي شدند و بلفظ مفتخور ادا کردند بنده اگر بخوادم داخل در اين موضوع آخری بشوم می توانم شرح مبسوطی عرض کنم و جـ و اب کارهای کافی هم برای ایشان مرتب و حاضر کرده دارم
 مسئله اينکه می فرمايند دولت دارالجزء و دارالساکنين درست نکرده هيچ ربطی باين موضوع ندارد . و انتظار هم که ميفرمايند نيست .
 اولاً ما بايد ببينيم که مبده و منشاء برقراری شهریه چه بوده؟ و چه آورده که يك شهریه هائی در باره اشخاص برقرار کرده اند؟
 همانطور که فرمودند در ساير جاهای اين اصل برقرار است و در اين مملکت هم فرموده آقا دوسه چیز موجب اين مسئله شده است که یکی از آنها را هم خودشان فرمودند اما راجع بان کلمه که در طی عباراتشان اظهار داشتند (فرمودند مشروطه چه هوچی) بنده اين را توهين ميدانم
 شيروانی - مشروطه چي نگفتم .
 دست غيب - فرموديد تند نويسها نوشته اند . من اين را توهين ميدانم برای اينکه بواسطه همان ترتيباتی که ایشان می فرمايند مشروطه بايد احترام کرد و بواسطه همان هوچه بود که ما حالا آمده ايم و اين جا نشسته ايم و اول ما خودمان هم مثل آنها بوديم و بعد آمديم اينجا نشستيم
 بعضی از نمايندگان - (باهمه)
 اين طور نيست .
 شيروانی - اگر خودتان بوده ايد بکسی مربوط نيست .
 (صدای زنگ رئيس)
 دست غيب - آقایان ميدانند که باين همه ها بنده از حرف زدن نيافتم يادم می آيد که در دوره چهارم آقای رئيس يك عبارتی در مقابل هوچی فرمودند و ترجمه اين کلمه اين است يعنی آن اشخاصی که بر سر مشروطه جان بازی کردند نهايت حالا اصطلاحی شده است .
 ایشان يك عبارت ديگری در مقابل هوچی آوردند (چوچو) و اين برای اين بود است که چون لفظ ديگری نداشته اند که وسيله توهين بشود در مقابل آزادی خواهان اين لفظ را اختراع کردند .

علي ای تقدير اين لفظ را ديگر نبايد ادا کرد .
 اما شهریه که دولت ايران از چندى باين طرف وسايليان دراز ميداده است بواسطه دوچيز بوده است .
 یکی بواسطه خدمانی بوده است که مردم نسبت بدولت ايران کرده اند و برای افتخار از طرف دولت بآنها يك شهریه هائی ميدادند و اگر آقا بخوانند در اين موضوع مخالفت بفرمائيد بنده اسامی خدمتيني را که شهریه داشته اند ميبرم که نه آقا و نه مخالف ديگری بتواند بگويد که برای هجرت يا گدايي (که مکرر ایشان ادا کردند) شهریه بانها نميدادند . بلکه فقط برای خدمانی بوده است که نسبت بدولت ايران کرده اند . بـ سرای افتخار اين حقوق از طرف دولت بانها داده شده .
 اما راجع بخصوص آقای طباطبائی و کيلی . سوابق خدمات ایشان را البته آذربايجانی ها بهتر اطلاع دارند . و اين راهم که آنها تکذيب کردند و گفتند اين طور نيست . و اما اينکه فرمودند اين شخص اگر مستخدم بوده و حالا بير شده بايد حقوق تصاعد بگيرد .
 بنده عرض میکنم آقایان فکر کنند که قانون استخدام را کي گذرانند؟ و حقوق تصاعدا کي تصویب کردند اين حقوق تقاعدی که تصویب کرده اند نسبت باشخاصی که شصت سال قبل خدمت کرده اند زمينه ندارد .
 ذر دوره چهارم حقوق تقاعد را که ما تصویب کرديم برای اين بود که کسیکه بعداً سي سال پنجاه سال خدمت کرد و عمرش را روی خدمت دولت گذاشت در موقع پیری يك حقوقی باوبدهند و مطابق قانون استخدامی که در دوره چهارم گذشته باو نمی توانند چیزی بدهند .
 آيا بفرموده آقای شيروانی حالا که اين شخص پير شده و بعد از مدتها که بدولت خدمت کرده بود گدايي بکنند؟
 آيا اين شايسته است که اين شخص با اين همه سوابق خدمت برود گدايي کند؟ برای چه؟ برای اینکه آقای شيروانی عصبانی ميشوند در پشت تربيون میفرمائيد دارالجزء . دارالساکنين . فلان .
 پس بهتر اين است که در اين قضایا التفات بفرمائيد و در موضوع اينکه مستخدمين دولت بايد شرافتمند باشند و در انظار خارجه و داخله سرکشته نباشند توجهی بفرمائيد که نگوييند اين شخص بعد از پنجاه سال خدمت بدولت حالا افتاده است بروز کار گدايي .
 ملاحظه بفرمائيد اين حقوقی را که با آقای طباطبائی میدهند در مقابل چه

خدمتی است که بدولت کرده و حالا بواسطه اينکه نمی شود داخل در مستخدمين و متقاعدينش کرد از اين جهت گفته اند اين حقوق را بهش بدهند .
 شيروانی - بنده توضیحي دارم رئيس - بفرمائيد .
 شيروانی - بنده در ضمن عرضم هرچوقت مشروطه چه عرض نکردم و مشروطيت مقامش خیلی محترم تر از اين است که مترادف با کلمه هوچی استعمال شود و بنده مشروطه چه و هوچی را مترادف قرار ندادم و در دوره چهارم هم آقای رئيس راجع به هوچی اظهاري فرمودند
 رئيس - مذاکرات کافی است؟
 جمعی از نمايندگان اظهار نمودند کافی است .
 و بعضی ميگفتند نيست
 رئيس - رأی ميگيريم بکفائت مذاکرات
 افسر - بنده مخالفم .
 رئيس - بناچه ؟ يا کفائت مذاکرات ؟
 افسر - بلی
 رئيس - بفرمائيد .
 افسر - بنده مخالفتم از اين جهت است . چون در اینجا يك مذاکرات اصولی شد و يك مذاکرات خصوصي و شخصی . در مقابل مذاکرات شخصی که اظهار داشتند اين شخص را نميشناسيم کسی معرفي نکرد و آقای مخبر هم که اظهار فرمودند آقایان آذربايجانی بهتر اطلاع دارند متأسفانه از آقایان هم کيفر دفاع نکردند و بنده که الان می خواهم رأی بدهم ميدانم چه کنم برای اینکه اصولاً با اين شهریه ها مخالفم ولی شايه بکيفری که از سوابق اين شخص اطلاع دارد اگر توضیح بدهم بنده هم موافق شوم ولی هيچکس دفاع نکرد آقای مخبر هم که دفاشان مربوط بلایحه کمیسیون بود

ميدانند قيام فرمائيد
 (اغلب قيام نمودند)
 رئيس - معلوم ميشود کافی است بيشهاد ختم جلسه شده است
 (همه نمايندگان)
 بعضی از نمايندگان - رأی ميگيريد بکيفر از نمايندگان - پس گرفتيم .
 رئيس - پس گرفتيم . بيشهاد آقای شيروانی - راجع باصل ماده کرده اند .
 (بترتيب ذيل خوانده شد)
 شريعت زاده بيشهاد بکيفر که در باره ميرزا صادفخان و کيلی و دوهشت تومان شهریه مقرر شود
 رئيس - بفرمائيد
 شريعت زاده - بنده برای اينکه دلائل لزوم تقديم اين بيشهاد را بر عرض آقایان برسانم لازم ميدانم بکيفر که خلی مخبري را عرض کنم و خلی هم متأسفم که در اين مقدمه باعده از آقایان رفقا و همکاران محترم خودم مخالفت نظري میکنم البته اصولاً بايد در نظر گرفته شود که با بدرد مملکت از مزفتخوری جاو گيری کرد ولی البته بدون معالجه نمی توانيم اين اصل را در تمام عناصر ايرانی شامل کنیم .
 راجع ميرزا صادق خان و کيلی عرض میکنم که ایشان قبل از مشروطيت مشغول انجام خدمتی برای مملکت بودند و در تمام مدت عمرشان خدمانی کرده اند و البته اوضاع زندگانشان در کمال پيرشانی است و در مشروطيت یکی از فرزندان لایق مملکت يعنی از افراد آزاديخواه و کسانى که در شکتين زنجيرهای اسارت استبداد هلباتشان درست آذربايجان مؤثر بود و همين شخص بوده و بواسطه غارت هاى که نسبت باين شخص و خانواده اش شده است اسنادش موجود نبوده است که وزارت ماليه بتواند به موجب آن اسناد و بر طبق قانون استخدام حقوق تقاعد به او بدهد
 باضافه خدمات اين شخص نسبت به دولت هاى که سابقاً سرکار آمده اند تمام مطلق يك اسنادی معين است ولی همانطور که عرض کردم در اثر همان غارت هاى که شده است آن اسناد مفقود شده است از اين جهت برای قدر دانی از خدمات يك عنصر و فرزند لایق ايران که در تمام مراحل زندگانش خدمات و فداکاری هاى باين مملکت کرده است و حالا هم پير و فقير شده است اينطور مقتضى دیدند که يك حقوقی باوبدهند
 در اين صورت شايسته نيست که گفته شود چون اصولاً مفتخوری بداست لهذا بايد اين آدم هم معسوک بمرک شود اينست که بنده کاملاً مخالفم و عقيدتم اينست که

اشخاصی که برای سعادت مملکت خدمانی کرده اند لازم است که جامعه ايرانی برای حفظ شرافت خودش از اين گونه اشخاص خادم قدر دانی کند و آنچه آن ها را تأمين نمايد
 بنا بر اين بنده اين بيشهاد را کردم برای اينکه بتوانم بوسيله آن اين عرايض را عرض کنم و حالا هم بيشهاد خودم را مسترد ميدارم
 رئيس - بيشهاد آقای قشقائی (باين مضمون خوانده شد)
 بنده بيشهاد میکنم ماهی ۵۰ تومان برای ميرزا صادق خان معين شرد
 رئيس - آقای قشقائی (اجازه)
 قشقائی - بنده با اینکه در دستور جزه مخالفين احمم را يادداشت کرده بودم و اجازه هم خواسته بودم ولی موقع نشد که عرضی بکنم از اين جهت اين بيشهاد را تقديم کردم که بتوانم عرايض خودم را عرض کنم
 در اینجا سي و نه سال برای اجلال - الملك سابق سابقه خدمت معين کرده است و يك سال از اين مدت را مینويسد بسمت ايلخانی گری قشقائی بوده است خواستم عرض کنم که با مرحوم ناظم الدوله در شيراز بودند ولی ايل خانى قشقائی نبودند
 آقا سيد عبدالجسين صدر - خير خير بودند
 قشقائی - خير نبودند
 آقا سيد يعقوب - بودند فراموش کرده ايد
 رئيس - بسيار خوب با بودند يا نبودند راجع بيشهادتان صحبت بفرمائيد
 قشقائی - مقصود بنده همين بود که پنجاه تومان برايشان معين شود
 رئيس - آقای آقا سيد يعقوب (اجازه)
 آقا سيد يعقوب - بنده خیلی متأسفم از آقای شيروانی که بکيفر عنصر فعال وهم عقیده در اين مسائل هستيم که حقیقه تاريخ زندگانی اين سيد محترم برشان مخفی است
 بنده استدعا میکنم ایشان رجوع بفرمائيد بر روزنامه های دوره دوم مجلس به بيندجه خدماتی باين شخص محترم وارد آمده است
 روس ها خانه اش را چايدند تبعيدش کردند و بالاخره هزار بدبختی بر سرش وارد آوردند و بنده اسمش را نمی دانستم و آنوقت لقبش را میگفتند «اجلال الملك» و اين شخص برای مشروطيت در مقابل هزار نوع زحمت و مشقت مقاومت و ايستادگی کرد

بنده تصور میکنم آقای شيروانی که بکيفر و کيلی ميرزا حقوق دانی هستند و اگر بنا بر هجرت زندگانی اين شخص مراجعه می فرمودند هيچوقت اين فرمايشات را نمی فرمودند
 اما راجع بفرمايش آقای قشقائی عرض میکنم که اگر نظرشان باشد بعد از گرفتن حاج نصرالله خان ناظم الدوله همين اجلال الملك را بآورد
 ايل قشقائی کردند رجوع کنید ببينيد .
 بنده و کيلی شيراز هستم و کاملاً اطلاع دارم و خود آقای شيروانی هم که با بنده در انقبيل مسائل موافقت هستند گمان میکنم تصديق بفرمائيد که اگر ما بشروطه طلب ها موافقت و همراهی نکنيم آنوقت بکلی مشروطه از بين ميرود ديگر کسی پيدا نمى شود که برای حفظ مشروطيت خدمتی بنمايد پس بنا بر اين بگنجايد اين روح مشروطه خواهی هميشه باقی باشد
 رئيس - عقیده مخبر کمیسیون چیست ؟
 قشقائی - بنده بيشهاد خودم را پس می گيرم
 رئيس - بيشهاد آقای شيروانی (بترتيب ذيل خوانده شد)
 بنده بيشهاد می کنم ده تومان از اين اعتبار در حق طباطبائی و کيلی و نود تومان در حق ورثه مرحوم سيد جمال الدين مقرر شود
 رئيس - آقای شيروانی (اجازه)
 شيروانی - بنده چون نظامات مجلس را خیلی ميل دارم رعایت کنم (و عرايض را هم عرض کرده بودم و نمی خواستم تجديد کنم) و اين ترتيب را خوب سابقه ميدانم که بيشهادانی راجع بيک موضوعی شود و آنوقت چیزهای ديگری گفته شود ولی چون مخصوصاً رفیق محترم من آقای شريعت زاده از اين ترتيبی که بنده خوب ميدانم استفاده کردند بنده هم می خواهم عين اين استفاده را در اين جلسه بکنم و اميدوارم که در جلسات بعد هم چه خوب چه بد استفاده کنند
 ترتيبی پيش نيايد چون اين ترتيب را بنده حقیقتاً سابقه خوبی ميدانم که مثلاً بيشهاد بفرمائيد نود تومان شهریه داده شود و آن وقت در عرض اينکه در بيشهاد خودشان صحبت کنند بيک چیزهای خارج از موضوع بفرمائيد ولی بنده برعکس مخصوصاً طوری نوشتم که بتوانم در بيشهاد صحبت کنم و همانطور که عرض کردم بنده خواهم عرايضم را تکرار کنم .
 يکوقت هست که می خواهم بکسانی که بشروطيت ايران خدمت کرده اند بيک مساعدتها و همراهی هاى بکيفر در اين صورت بنده مقدمه که بايد بيک کمیسیونى تشکيل داد راسامی اشخاصی که سابقاً خدمت در مشروطيت دادند معين کرده بعميده بنده

باید سيد جمال الدين اصفهانی را در رأس آن ها قرار داد و بنده هم برای بر سرش که امروزه در برلن با کمتريين حقوق وساير ورثه اش در اینجا با نهايت پيرشانی و سختی زندگانی می کنند فکری کرد و آن وقت برای بکيفر نايب الحکومه با ايلخانی قشقائی با حکم فلانجا (آنهم با آن عقایدی که بنده و خلی از آقایان راجع بحکام و ايلخانی ها و فراشاشها و صاحب لقب اهداريم) حقوق قرار بدهيم .
 فرض میکنم که برای اشخاصی که در راه مشروطيت زحمت کشيده اند ميخواهيد حقوق قرار بدهيد
 بمقيده بنده بايد در رأس آنها سيد جمال الدين اصفهانی را قرار بدهيد تا بعد من هم به آقای و کيلی در درجه هشتم نهم بلکه صدم و هزارم رأی بدهم .
 آقا بنده می دانم که برای اين نيست که بعناصر مشروطه طلب ياداش داده باشيم بلکه برای اينست که بکيفر شخص آذربايجانی که با يكدمه روابط دارد و ميخواهد حقوق بهش بدهيم .
 (همه نمايندگان - صدای زنگ رئيس)
 طباطبائی ديبا - توهين میکنند . اين دفته دوم است که توهين میکنند
 رئيس - عبارات خودتان را اصلاح کنید والا مجبورم مطابق نظامنامه عمل کنم .
 شيروانی - بنده مقصودم توهين بکسی نبود . روابط بين اشخاص البته هست .
 رئيس - نسبت باين بيشهاد در بيک قسمت نمی شود رأی گرفت برای اينکه موافقت دوت شرط است و آن قسمت اول است . رأی ميگيريم قسمت دوم يعنی ده تومان ، آقایانی که قابل توجه ميدانند قيام فرمائيد
 (دهه قليلى برخاستند)
 رئيس - قابل توجه نشده . رأی ميگيريم باصل لايحه با ورقه آقایان موافقين ورقه سفيد و آقایان مخالفين ورقه کبود خواهند داد
 رئيس - اخذ آراء بعمل آمده
 طباطبائی - آقا ميرزا شهاب الدين و آقا ميرزا عليخان خطیبی اوراق آزاره ه عدد تعداد نمودند .
 آقا ميرزا شهاب - بکيفر هم روی روی کاغذ سفيد نوشته است موافق
 رئيس - محسوب ميشود .
 امامی - اجازه بفرمائيد
 رئيس - بفرمائيد
 امامی - بنده چون ورقه سفيد نداختم از اين جهت روی کاغذ سفيد نوشتم

و معلوم میشود حساب نکرده اند در صورتیکه بنده مقصودم دادن ورقه سفید بود.

رئیس - در یک تاربخی در همین مجلس مقرر شد که فقط همان اوراق چاپی مقوائی قبول شود. علی ای حال اگر آنرا هم حساب نکنیم مضر نخواهد بود و رعایت سابقه را هم کرده ایم. عدد حضار ۵ نفر را کثرت چهل و پنج رأی تصویب شد.

اسامی رأی دهندگان - آقایان :
 عظیمی - نجات - حسنعلی خان فرمند
 حاج آقا رضا رفیع - دست غیب - طهرانی
 آقا سید یعقوب - طباطبائی - ذوالقدر - آقا
 میرزا یوسفخان - قائم مقام - امیر حسینخان
 بختیاری - سلطان ابراهیم خان افخمی
 آقا میرزا محمود خان وحید
 آقا میرزا سید حسن کاشانی - آقا میرزا
 شهاب الدین شوشتری - حاج حسن آقا -
 ملک - ناصرندامانی - خطیبی - سلیم -
 ایزدی - صدرائی - حاج میرزا احمد -
 خان اتابکی - شریعت زاده - دکتر -
 حسینخان - بهرامی - آقا میرزا عبدالله
 خان معتمد - محمد تقی خان اسعد - میرزا -
 حبیب الله خان شادلو - سهرابخان ساکنیان
 اسکندری - اطف الله خان لقوائی - زهیم
 آقا سید ابراهیم ضیاء - آقا میرزا عبدالجسین
 صدر - ابوالحسن بیرنیا - کی استوان
 رهنما - آقا سید ابو الفتوح - محمدولی میرزا
 فیروز - آقا میرزا آقاخان - عصر انقلاب
 تقی زاده - علایی - افشار - آقا سید کاظم
 یزدی - آقا میرزا حسینخان اسفندیاری
 آقا میرزا صادق خان اکبر

رئیس - پیش نهاد ختم جلسه شده است
 جمعی از نمایندگان - صحیح است
 رئیس - جلسه - آتی پنجشنبه سه ساعت
 ونیم قبل از ظهر دستور هم اولاً انتخاب یک نفر
 نایب رئیس بجای آقای بیات ثانیاً لایحه
 پرداخت دیون دولت

بعضی از نمایندگان - قانون ممیزی

رئیس - اگر رایورتش حاضر شد
 تکلیفش بامجلس است ثالثاً شهریه وراث
 عبدالحمود فلاح و مشهدی بادگار - و وراث
 محمودخان صاحب منصب

(مجلس نیم ساعت بعد از

ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی -

سید محمدتدین

منشی م شهاب

منشی علی خطیبی

جلسه ۲۴۱

صورت مشروح مجلس

مورخه پنجشنبه سوم دی

ماه هزار و سیصد چهار

مطابق هشتم جمادی الثانی

هزار و سیصد و چهل چهار

مجلس دو ساعت و ربع قبل از

ظهر بریاست آقای تدین

تشکیل گردید

صورت مجلس سه شنبه اول دی ماه